

חולין פרק ב השוחט דף כז

שמניחים את החלבים על הראש במקום השחיטה להסתירו משום כבוד. כתוב עוד בעולת צאן "ואת ראשו ואת פרדו" ללמד שמקטרים אותם ראשונים. ומשמע ששוחטים בצוואר ומפרידים את הראש לפני ההפשט שאם הורגים בדרך אחרת לא היה צריך פסוק לרבות הקטרת הראש.

בברייתא למדו מהפסוק "זאת תורת הבהמה והעוף" כשם שבהמה צריכה שחיטה בצוואר שכתוב "ושחט את בן הבקר" כך עוף שחיטתו בצוואר, ר"א למד כשם שמליקת עוף במקדש היא בצוואר שכתוב "ומלק את ראשו" כך שחיטת בהמה היא בצוואר. שניהם למדו מהמילה 'זאת' לחלק ששחיטת בהמה בשתי סימנים ועוף בסימן אחד.

כתוב "זאת תורת הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת במים" ודרש בר קפרא מכך שעוף צריך שחיטת סימן אחד שנכתב בין בהמה שצריכה שחיטת שתי סימנים לדגים שמותרים ללא שחיטה שכתוב "הצאן והבקר ישחט להם.. כל דגי הים יאסף להם". עובד גלילאה דרש שבהמה נבראת מאדמה ולכן צריכה שחיטת שתי סימנים, דג נברא מהמים ולכן לא צריך שחיטה, עופות נבראו גם ממים וגם מאדמה ולכן צריכים שחיטת סימן אחד, וכן הסביר רבן גמליאל שכתוב בעופות שנבראו מהמים "ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף" וכתוב שנבראו מאדמה שכתוב "ויצר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים".

השוחט סימן אחד בעוף או שני סימנים בבהמה כשר וכן אם שחט רוב סימן אחד בעוף או רוב שניים בבהמה, אבל אם שחט חצי סימן בעוף או סימן וחצי בבהמה פסול. הגמ' דייקה מלשון השוחט שרק בדיעבד כשר אבל לכתחילה גזרו מדרבנן לשחוט שני סימנים בעוף או שצריך לכתחילה לא לסמוך על שחיטת רוב סימן אחד או שנים.

הגמ' מחפשת מקור ששחיטה היא מהצוואר, כתוב "ושחט את בן הבקר" ר' כהנא דרש המילה 'ושחט' מקום שבהמה 'שחה' כלומר מתכופפת שם 'חטהו' כלומר תנקה אותו מהדם שמצינו חיטוי לשון נקיות בפסוקים "וחטא את הבית" ו"תחטאני באזוב ואטהר", דבי רבי ישמעאל דרשו את המילה 'ושחט' מלשון 'וסחט' שבמקום הדיבור שהוא 'סח' שם 'חטהו'. ר' יימר דרש הפסוק "וזבחת מבקרך ומצאנך" ולמד מהמילה 'וזבחת' במקום שהדם 'זב' שם 'חתהו' כלומר תשבור אותו שמצינו 'חיתו' מלשון שבירה בפסוק "אל תירא ואל תחת". הגמ' דוחה את הפירושים שהרי שאר הלכות שחיטה שהם פסולי שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקור נלמדו הלכה למשה מסיני וכן נלמד ששחיטה בצוואר ומהפסוקים לומדים ששוחטים שני סימנים ולא שוברים את המפרקת.

רבי חייא דרש שכתוב בהפשטת עולת בקר "והפשיט את העולה ונתח" ואין דין הפשט בראש משום שהותו מהגוף בשחיטה לפני ההפשט, וכתוב "וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים" שצריך להקטיר את הנתחים שצריכים הפשטה וכתוב "את הראש" ללמד שגם הראש צריך הקטרה למרות שאינו בהפשט וכתוב "ואת הפרד" ללמד